

Opuscula

Opuscula

POTESTAS
THEMIDIS POLONÆ
SUPREMA

IN

ILLVSTRISSIMO & REVERENDISSIMO DOMINO,

D. FRANCISCO

In KAZNOW

KAZNOWSKI,

Ecclesiarum; Cathedralis Posnaniensis
ARCHIDIAcono PSCEVENSI,
in Chodziez & Rogozno PRÆPOSITO,
REGNI TRIBUNALIS JUDICE,
DUM

In Alma Studij Generalis Vniversitate Crac:
UTRIUSQ; JURIS DOCTOR,

A PERILLVSTRI & REVERENDISSIMO DOMINO,

D. M. JOANNE
LUKINI,

U. J. Doctore & Professore, Ecclesiarum Cathedralis
Cracoviensis CANONICO, Visliciensis & SS. OO. Cracov:
PRIMICERIO, Sławkoviensis PRÆPOSITO, Con-
tubernij Regio-lagelloniani PROVISORE,
Solenni plausu renuntiaretur;

Per M. CASIMIRUM STANISLAUM PAŁASZOWSKI, Ph: Do-
ctorem, Tylicianum Eloquentiæ Professore, Collegam Majorem;

Panegyrico Cultu

ADORATA.

Annò quò Summa Potestas CHRISTUS salutem humanam reparavit 1725. die 27. gbris.

CRACOVIAE, Typis Collegij Majoris ACADEMICIS.

In Gentilitium Stemma
 ILLVSTRISSIMÆ
 DOMVS
 KAZNOVIORUM

Cernitur expansis ALES dum Stemmata pennis,
 Semper KAZNOVIOS alta tenere docet.
 Sublimes prædas excelsi poscit honoris,
 Quas meriti pennis advolare solet.
 Hæreteos volucres pellit, propulsat & hostes,
 In Patria nidum qui posuere suum.
 Celsa perat, calcans soleatus lubrica quævis,
 Ad Solium SOLEIS, est manifesta Via.

Ad Tribunal calame citaris!

SUPREMÆ POTESTATI

obedientiam præstare debes,

Cui aliquando in minimo refragari,
semper grande piaculum est.

Orbis totus non aliter subsistit,
nisi intra orbitam persistat Potestatis.

Habet suos quaternos Cardines,
contra quos gyrari etsi vellet, non potest.

Habent Cælorum sphæræ Intelligentias Motrices,
Ad quarum sensum regulares peragunt motus.

Legibus suis in Zodiaco ordinatis attendit Tytan,

Fons lucis & Astrorum Princeps

totius Cæli luminaribus præest,

habet tamen hanc jurisdictionem Superiorem,

Cui omnino subesse tenetur.

Reges in ipsos Iovis Imperium manet.

Etiam in Regno libertatis

non est liberum contrariari Statutis.

Aut ad penam aut ad obedientiam lex obligat omnes.

Sceptra Regum pretiosi Indices sunt,

quibus rectum æquumq; indicatur.

Radiant aurô & vias æquitatis illustrânt.
Erecta manibus tenentur,
à recto deflectere subditos non permittūt.
M A R E S C H A L C O R U M
& in Magistratibus
PRÆSIDENTIVM Scipiones
Virgæ directionis sunt,
à quibus non leviter vapulant
justitiæ transgressores.
Fulciunt innocentes, nocentes erigunt,
sed ad pænam;
ne desit sceleri timor & virtuti tutamen.
Ore desuper aperto vocalissimæ Præsulum Tyaræ,
neminem ad mortem, vel ad pænâ vocât
clamare tamen continuò videntur:
Discite justitiam moniti & non temnere DIVOS.
Sive simplex, sive non viro robore
Monitorium intimatur,
robur suum & valorem habere solet,
maximè adversus delinquentes.
Magistratus omnis lex loquax est,
etsi aliquando taceat,
ipso tamen silentio suam enarrat potestatem.
O Numen millenis honorandum Aris
Magistratuum Potestatem!
sine qua, potentissima imbecillia Regna.
Tol-

Tollatur nitidus Sâcræ Themidis mucro,
omnis virtutum fulgor tenebrescet.

Excutiatur Astrææ de manibꝯ æquilibriũ
pondus nullũ merita habebunt, de merita invalescēt.

Sine oculis fingitur Themis,
sed bene Dominia suo prospiciunt bono,
quæ illam adorant.

Solem Astræa in Regnis agit,
lumine suo inocciduo perstringit malos,
bonis serenum meridiem prosperitatis accendit.

Lucem ejus qui oderunt, se ipsos oderunt.

Videat Christianitatis Antemurale Polonia
quæ suis Principibus & Regibus debet.

Lechus primus dedit originem Genti,
dedit & Reginã volucrũ Aquilã pro Insigni,

ut postquam evolaverit in altum,
suam gloriam æternis mandaret fastis,
& scriberet Monarchis gratitudinem immortalem.

Sub alijs Fidem Veri DEI professa;
sub alijs in pietate & literis doctior evasit,
sub singulis, magnis semper victorijs inclarescit.

Quibus usq; ad invidiã Gentiũ, exornatur:
singula fermè singulis Regnantibꝯ debet.

Stephano Bathoreo,
vel exinde perennem obligationẽ habet,
quòd primus statuit in Regno Tribunalia.

Coronavit summo Poloniam Iure,
ne frustra Rex ethymô nominis sonaret Coronam.

SVMMA HÆC TRIBVNALIA
Regis summam divulgant laudem,
Poloniæ gloriam

in summum elevant gradum.

Regnat cunctis singulisq;
in Magistratibus Themis,
in Supremis Tribunalibus
penes summam potestatem,
summum Dominium habet.

Hanc Supremam Potestatem,
quam in Te cuncti venerantur & æstimant,
ego planè adoro

Illustrissime
& Reverendissime Domine,
D. FRANCISCE
in Kaznow

KAZNOWSKI,

In Ecclesia Cathedrali Po-
snaniensi ARCHIDIACONE,
in Chodzież & Rogozno PRÆPOSITE,
Regni Tribunalis J U D E X.

Quan-

Quanta etenim est Tribunalis gloria,
tota in Te eburneum Solium habet.

Heroica Magni Achillis facta
parva Homeri in Iliade leguntur;
Suprema judiciorum Potestas
in Te evidentissimè clarescit.

Totus mente Tua Atheniensium
Areopagus continetur,

sed à Te diversus;

In illo etiam lumine amoto
Personarū aliquādo spectabatur delecto;

Ad Tuum magni judicij lumen
sola semper patet justitiæ evidentia.

A Sole ipso Planeta Supremo.
obliquè in solum sparguntur radij,
à Tui ingenij Phæbo lucidissimo
soliis æquitatis provenit rectitudo.

Claris juribus affundis lumen,
obscura plano sensu illuminas,
ne in illis cæcutire Themis videatur.

Aristidem ita ex asse imitaris,
ut eum facias redivivum.

Secūdis vicibꝫ ludex Regni Tribunalis es,
non Tibi, aut Tuo privato interesse,
sed alijs felices geminas vices.

Toti Orbi Polono

B

Bis

Bis repetita placet Tuâ Deputatio,
Centies repetita displicere non posset.
Per ambas tam gloriosissimas Functiones,
nec intima mente cogitare licet,
ut Ambidexter nomineris.

Ori Tuo respondet opus.
Cor nunquam discrepat à lingua.
Fundis ab ore rolas,
spinas pectore non tegis.
Quod æquitas poscit, hoc semper dicis.

Iustas causas Tuo approbas sensu,
iniustas & de inæquitate
convictas protinus damnas;
dubias ita perspicaci
mentis acumine resolvis,
ut soli justitiæ adstringantur.

In Tua Gentilitia Solea,
habet Diva Themis Hæmisphæriū Cæleste.
Limatissimo iudicio sententiam profers,
quam hic tantum inculcare potest,
cui ipsa non placet justitia.

Votis suis, se elusum nullus dicit,
Tuo illi ex æquo patrocinate voto.
Bonis semper Avibus ad Tribunal venit,
cui omen felicissimum pandit

Avis

Avis Tua Gentilitia.

Solidè in juris processu persistit,
quem Tua Solea firmat.

In Nomine Crucis Tuæ,

bene cuiq; ad vota desideria succedunt,
& omnis iusta causa triumphat.

Te magnum Super-Arbitrum
suarum, qui eligunt causarum,
bono nunquam non potiuntur eventu.

Romæ & Carthagini adhæres,
sed utriusq; sine interesse amicus.
Es Pompeianus cum Magno, Cæsarianus cum Julio,
sed Amborum

quod Diva Themis svadet, nō parcis causæ.
In unam inter se controvertentiū partem
ita lynceus Argus es,

ne & in alteram careas luminibus centum.

Acclinas uni exporrectam aurem,
sed illam & ab altera patentem non avertis;
ut utraq; pars

secundum justitiam bene audiat, sollicitè quæris.

Dextram manum sic uni porrigis,
ne & altera gravem sentiat lævam.

Sic uni clarum aperis sensum,
ut & alteri Phæbeus existas.

Serenam frontē solis virtutibus exhibes,
vitijs non item.

Illas placido aspectas oculo,
hæc gravi perstringis supercilio.

Soli probitatis cultores
Te suum Gratianum colunt,
Catonem horrent excessivi.

Boni Te suum Asylum, mali perniciem agnoscunt,
utriq; nunquam à Tua appellant sententia,
quam nonnisi pronuntias
solius justitiæ ad instantiam.

Profundo silentio in debitum composito cultum,
Veneror hîc Maximis pares Majores Tuos

Illustrissime Domine,
Elevatos virtutibus in Cælum & in Patriã
humili stylo non extollo.

Gravissimos meritis levi pēna tangere nō præsumo.

Oceano Sangvinis Tui
rivulos Oratorios non affundo.

In Campo Sarmatico
Tuos Aborigenes florentissimos
Tullianis floribus non exorno
ingentibus suis decoribus Ornatissimos.

Hæc exigua pagella
Tui Ipsius Illustris. Domine,
magnis laudibus impar,

sequen-

sequentibus Tuis obruor elogijs
Antecessores Illustrissimos,
usitata Oratoribus, Prætermisionis Figura veneror.
Noscit Augusta Heroum Mater Polonia,
quæ ab illa

Tuis Majoribus obligatio debetur.

Aquila Sarmatica

quoties in hostes sæva fulmina ministravit,
toties hæc etiam Tuus ACCIPITER urgebat.
Campanulis quas pedibus alligatas gerit
hostibus funera insonabat,

Solennitatem triumphi Patriæ nuntiando.

Hucusq; Sceptra Lechiæ
Tuus circūvolat ACCIPITER & tuetur.

Annalibus immortalis gloriæ
Polonum nomen suo calamo inscribit.

Solea Tua Gentilitia

in Arcum se flectit Triumphalem,
cui innixa Respublica
adversis casib; nunquã succūbere potest.

Quocunq; hæc procedit Solea
Vestigia ubiq; figit gloriosa.

Semel ad montem Calvum

Arduum superandi iter,
felicem occasionem dedit,

C sem-

semper hostium cervices premit
& quævis ardua vincit;
honorum culminibus inferri digna.
Dimidium sinuatur in circulum,
sed Patriæ est fortunæ rota perfectissima
& Magnorum peripheria Virorum.
Plures utiq; è KAZNOVIORUM Domo
ad carissimæ tutamen Patriæ,
quàm ex Equo Trojano ad perniciem,
armati solent Heroes prodire.

Ignibus Martialibus

Patriæ serenos fortunæ dies
sibi meridiem accendunt gloriæ;
semper factis suis Illustrissimi.

P E T R V M

K A Z N O W S K I,

Te dignissimum dum Nomino Parentem
Heroum Compendium dixi.

Adamantinū Patriæ fulcrū PETRVS erat
& simul adamas verus,

Casibûs adversis inconcussus.
Pretiosū ex meritis suis Reip: monile erat,
sisyphæum dicendus saxum in hostes,
à quibus

magna-

magnanimus Heros, libertatis Defensor,
fortissimè Patriam tuebatur.

Etiam ad sepulchralem lapidem
quo magnæ ejus exuviæ teguntur,
sibi triumphales ignes elicere non desistit.

Apellis penicilló opus esse censeo,
ut Parentem Tuam æstimatissimam
vivis coloribus delineare possit.

ZIEMECCII sanguinis Vnio HELENA,
magnum pretium à sanguine habet,
majus à virtute, maximum ab utroq;

Pietate in Superos clarescens,
Ceras Domus Tuæ Illustrissimas fulgore auget,
utinam augeat sine vitæ occasu.

Illustr: Parentum & Aborienū magnitudo
suam in Te Illustr: Domine,
adæquatam mensuram habet;
quam meritis Tuis in immensum adauges.
Dum Pusio eras jam spectabaris magnus.

Capisti qua finis erat.

Ipsius naturæ ordinem invertisti.

In florentissimo Tuæ ætatis vere,
morum maturitate autumnū præferebas.
Ludus Tibi, quo adolescentia oblectatur,
nisi in ludo scholastico erat.

Ad virtutes & Disciplinas omnes cum adhibueris motus,

C2 solum

solum retrogradationis neglexisti,
ne à perfectione gradum removeres.

A limine non salutasti Musas,
ipsū Tibi placuit Palladis Cōclave ingredi
ut ex omni scibili dares responsa, funderes Oracula.

Alios fontes Parnassi inflare solent,

Tu quò doctior eò demissior
in humili de Te fundatus sensu.

Ingenio magno sublimis, non elatus,

Animorum Regina Svada

alios dictionis suæ exornat apparatu,
à Te eundem derivavit.

Rotundo ore formabas Periodos,

quæ sinuabantur in Coronam

Principi Eloquentiæ.

Felici ingenij Tui Cymba

Aristotelicum enavigasti Eurippum,

ex quo gemmas eruditionis collegisti,
quibus Patriam ornas, Ecclesiam ditas.

Rari sunt,

quos ex integro sui Cultores Minerva agnoscat.

Processit in culmen gloriæ

Pœtarum Princeps ligatis pedibus Maro,

sed Oratorios non enavigabat fontes.

Placuit Ciceroni soluta Oratio

non item ligata.

Quæ

Quæ Divinum Platonem
rerum non latebant Ideæ,
Ptolomæo ignotæ erant.
In Tuo tersissimo Animo
totam se quævis scientia videt.
simul Maro simul Tullius es.
Te Aristoteles Divina scrutanti
non invidet Platoni,
nec Plato Aristoteli,
uterq; Te possidet totum.
Scientiarum Apex Theologia
in Tui vertice Capitis nacta Capitolium,
Quæ Mysteria Sacra
sub lumine Fidei tractat,
illi captivâsti intellectum in obsequium,
& quòd totus eidem dicatus fueris;
Triumphatricem reddidisti.
De hostibus veræ Fidei evasurus Victor
Te Thomistco Torque præcinxisti.
Dignus Theologicis coronari Laureis,
nec obstat,
quòd D. Themis Te suâ nûc redimiat Lauru.
Cæsar ex utroq;
nō geminis sed geminatis in immēsū dign⁹ Corymbis
Alijs olim Civicæ alijs Murales,
D alijs

alijs Obsidionales dabantur Coronæ;
Tuum eruditissimum Caput
omnes fermè Laureæ concernunt.
Arte Te præstare notum est,
Marte quòd valueris non ignotum.
Post Scholasticam Arenam
quàm gloriosissimus decurrebas Athletā,
in Martis Castra processisti.
Magnanimā, multorū capacē Indolē Tuā
non Musæ duntaxat imbelles,
etiam armatus concernebat Gradivus.
Armipotens Mars & docta Minerva
utiq; ejusdem Iovis magna Progenies.
Ambo Numina germana sunt,
utriq; militare convenit & decet.
Vsitatō Magnis Viris exemplō
qui aliquando prius cristatam galeam,
quàm Infulam portare solent;
Minervæ Noctuis Illustrissime Domine
adjunxisti Aquilas Militares.
Ecclesiasticis Ordinibus
præmisisti Bellonæ phalanges.
Vocandus Magnus Mysta ad Sacra,
Te militari dedicaveras sacramento.
Ignibus flammisq; Martialibus
Tibi

Tibi ad FLAMINES illuminasti viam.

Lucta Tibi in Arena Martis placuit,
antequam oleo ungereris.

Voluisti primò cum intensis Patriæ hostibus
magnanimus pugnare Heros,
ut victi bello honores

meritis Tuis in spolium cederent.

Obtuleras Te in certamen pro Aris,
in quibus Cælo victimaturus eras.

Obligata meritorum non ingrata Patria
his Manibus ingerere Pastoralia,
quæ in hostes stringebant enses.

Humeros exornare Purpurâ,
qui Militare portabant Sagum.

Hoc Infulis tegere Caput,
quod galeam gessit.

Gratulor POSNANIENSI CATHEDRÆ
Quæ Te Canonicum Illustrissime Domine,
mox Prælatum meritissimum excepit.

Sed Te etiam Tua modestia recusante,
Titulis majoribus opto.

Qui Augustæ Basilicæ Posnaniensi
præsidet cum Clavibus PETRVS,

Meritis Tuis & Virtutibus
alta honorum Conclavia pandat.

Crux intra Gentilitiam posita Soleam
pridem meruit exaltari.

Quæ Crucis domabat hostes
pectore portari digna.

Publicarum Functionum locis
quantum Tua inclarescunt merita

Illustrissimi

**& Excellentissimi Domini
Loci Ordinarij probârunt.**

Purpureum Campi Sarmatici Decus
Florentissimus ROSARVM Ternio

in

**Illustrissimo Excellentissimo
& Reverendissimo Domino
D. CHRISTOPHORO**

In Slupow

S Z E M B E K,

DEI & Apostolicæ Sedis gratiâ,
EPISCOPO Cujaviensi perfectissimus,

Te omnis perfectionis Virum
summo pretiô non desinit æstimare.
Iuppiter enim CHRISTOPHORVS
prôptiô jaciebat in hostes Ecclesiæ fulmina
quæ

quæ illi promptissimus ministrabas.
Totam Hæresum Gigantomachiam
in Posnaniensi Diœcesi

ut gloriosè vinceret,
præsens illi adfueras Alcides.
ROSÆ in spinas hostibus mutabantur,
in Te gratissimum odorem fundunt.

Mutavit Cælum
Atlas Patriæ CHRISTOPHORVS
non erga Te animum

Illustrissime Domine,
Etiam loci distantia remota
affectum Ejus in Te non separare potest.
Iungere Te sibi continuo prætendit,
qui nunquam à Te est divisus.

Architecta honorum ASCIA
ILLUSTRISSIMI & REVERENDISSIMI
D O M I N I,

D. JOANNIS
De Czekarzowice

T A R Ł O,

Dei, & Apostolicæ Sedis gratiâ,
Episcopi Posnaniensis,

E Ad

Ad Tribunal Regni DEPV TATVM
Peraugusti Capituli Votô
quod Te electum habere voluit;
Tibi altiores Dignitatum gradus struere meditatur.
Gratiosus in omnes IOANNES est,
in Te gratiosissimus.
Recubuit olim dilectus Discipulus
in pectore Magistri IOANNES
nunc in Te FRANCISCO
recumbit toto affectu IOANNES.
Amoris tamen Ejus dum toleras pondus
hoc non Tua merita premit,
sed in altum procedere optat.
Multis annorum lustris
in totam Diœcesim Posnaniensem
Iudex Surrogatus
Illustrissimus
quorumcunq; judicabas causas,
Tibi juris obligatorij Processum
ex vi gratitudinis non desinunt formare.
Nimis hoc arduum negotium
Tuæ activitati facile fuit.
Difficultatem molestam & labores
Tibi facilitabat peritia juris.
Quot-

Quotquot de Legibus volumina dantur,
Tuæ illa menti involvisti,
propterea ex tempore
Omne dubium perplexum resolvis.

Vtriusq; Juris amplitudinē

Sagacissima Tua compendiâsti mente,
ne rogantes à Te sententiam,
in longa expectatione teneres.

Sede Vacante Episcopatus Posnaniensis
non eras maximis vacuus curis.

Concordi Illustrissimi Capituli voto.

Generalis Diæcesis ADMINISTRATOR
portâsti indefessis humeris onus,
quod semper Atlantes poscit.

Quæ in tam arduo Officio munia dantur,
promptiùs illa exequabaris,
quàm poterant evenire.

Caput primum omnium cùm fueris,
irrequietè cogitabas,

singulorum menti respondere.

Poscebant Te Iudicem causæ,
protinus habuerunt.

Poscebant Visitatorem Ecclesiæ
nunquam illis defueras.

Poscebant Examinatorem Ordinandi;

E2 Te

Te Lydium lapidem
fui ingenij habuerunt.

A Te Dignissimo Examinatore probati
Splendidiùs in aurum sacris aptabantur.

A Te diligenti cura Visitatae

Sponsæ Christi Ecclesiæ,
pulchriùs in suis ornamentis splendebant.

A Te Magno Iudice
litigantium disjudicatae causæ,
nullum Aræopagum quærebant.

Muti Magistri Libri
suam, quam in paginis continent,
vivaciùs eruditionem loquuntur,
qui Te sapientissimū habuerunt Censore.

Diversa sol dum obit signa,
diversos in terram radios spargit.

In signo Cancri
retrográdationē à nostro horizonte facit,
dies diminuit, noctes opacas auget.

Pro diversitate signorum sibi non nobis idem.

Tu ILLUSTRISIME DOMINE
diversis in Functionibus semper idem.

Ex Officio
quod administras diversus,
non ex Tua activitate,
quam omnibus æqualiter & sufficienter vis patere.

De-

Deesse nemini soles,
Omnibus prodesse curas.
Ore disertissimo
quo Te Diæcesis
ARCHIDIACONUM emeritissimū dicit,
Musæ Academico-Lubranscianæ
Te suum Mecænatem loquuntur.
SZOLDRSCIA NAVIS
felix Petriæ Argo
quæ in Academiæ Alumnatum
Munificentia invexit pretia,
à Te augmentum habent.
Academix Lubranscianæ
& Alumnatus Szoldrsciani
Dignissimus æstimatissimus
Curator Mecænas
non postremas impendis curas
commodo Musarum fervientes.
Extra Romam
alter Commodus in Literas dicendus.
Minervæ LUBRANSCIANÆ Cultores
notant literarum in paginis stylum,
Tibi in pectore obligatissimo
scribunt gratitudinis characterem.
Magnis intentus Functionibus
à Divinis Officijs

nunquam remissionem admittis
Illustrissime Domine.

Inter publica negotia
non deest Tibi privatus angulus
ex quo dirigis ad Superos vota.

Redolent gratissime
Tymiamate pietatis Tuæ
Altaria Divorum.

Parietes Templorum fulgent,
quibus pretiosa ornamenta procuras.
Liberalem Tuam munificentiam
Xenodochia fatentur.

Multorum tenuior fortuna
angustijs inopiæ pressa
Tuas FRANCISCI
divites in se experitur manus.
Vitâ functus est

ILLVSTRISSIMVS olim & REVERENDISSIMVS
V A L E N T I N V S
M A T H I A S

de Hertzberge
ARCEMBERKI,
EPISCOPUS Kijoviensis, ABBAS Sie-
ciechoviensis &c.

glo-

gloriæ suæ augmentum habet,
quòd Sangvini ejus proximus
factis eundem æmuleris.

Virtutes Tuas
quas nimium æstimabat vivus
lætus ab æthere spectat.

**Illustrissimus olim
& Reverendissimus
HIERONYMVS**

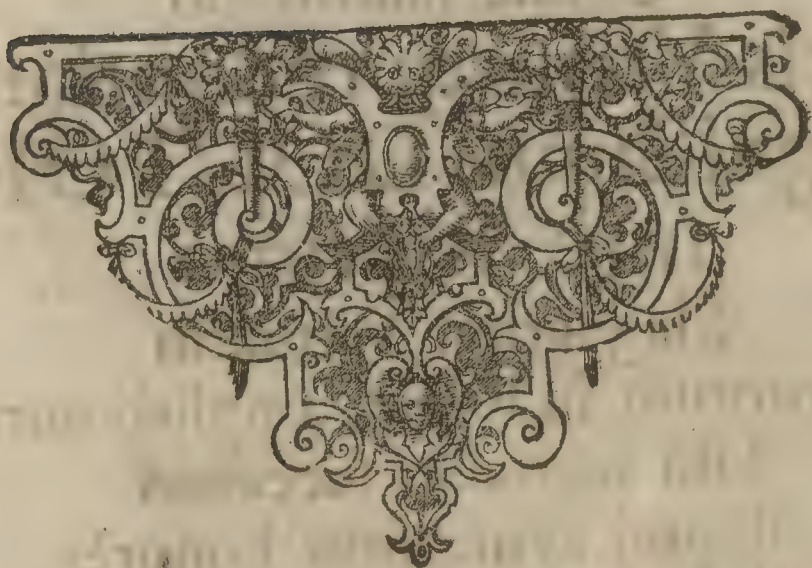
à Magna Chrzastow
WIERZBOWSKI,

Episcopus Fessensis,
Suffraganeus, Vicarius in Spiritualibus,
Præpositus, & Officialis Generalis
Polsnaniensis,

Custos Varsaviensis,
Tibi **ILLVSTRISIME DOMINE**
Consangvinitatis nexu obligatus.
Magnus meritis **HIERONYMVS**
amore in Patriam
& in Superos pietate maximus,
sanctitatis opinionē adhuc vivus adeptus.
Claritudinem virtutum ejus

longæva sæcula vivas.

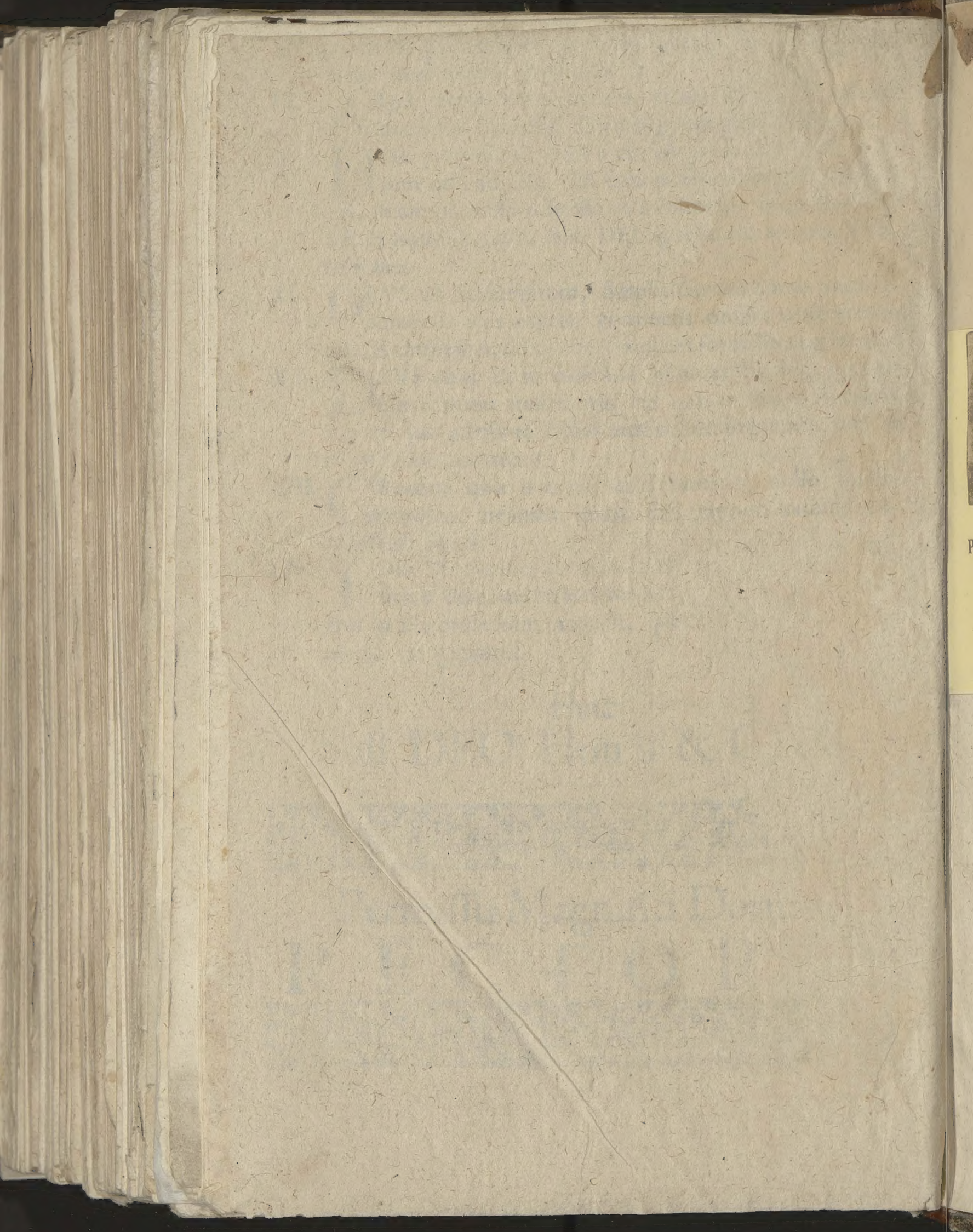
Ipsa inevitabilia fata
hanc Potestatem Themidis Polonæ
vitent & revereantur,
quam in Te Supremam
Panegyrici plausûs Cultu
adorando DIXI.

ti
e,
M
o-
m
o
es
er
ne
a-
ur

lo
c-
y-
ti-
c-

卷之四

22.000,-

3.XII.13

Bibliotheca
P.P. Camaldulensium in Bielany

Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej

02350

